

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

Вступ до спеціальності

Шифр та назва спеціальності

B11 – Філологія

Спеціалізація

B11.041 – Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

Освітня програма

Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська

Рівень освіти

Перший (бакалаврський)

Семестр

1

Інститут

ІНІ соціально-гуманітарних технологій

Кафедра

Ділова іноземна мова та переклад (303)

Тип дисципліни

Професійна підготовка, обов'язкова

Форма навчання

Денна

Мова викладання

Німецька, українська

Викладачі, розробники

Самаріна Вікторія Вікторівна

viktorii.samarina@khp.edu.ua

кандидат філологічних наук, доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу НТУ «ХПІ»

Автор понад 120 наукових та методичних публікацій.

Курси: "Практичний курс другої іноземної мови", "Переклад у галузі інформаційних технологій (німецька мова)", "Редагування науково-технічних перекладів (німецька мова)", "Проблеми перекладу науково-технічної літератури (німецька мова)", "Вводно-фонетичний курс німецької мови".

Детальніше про викладача на сайті кафедри

Загальна інформація

Анотація

Курс "Вступ до спеціальності" являється ознайомленням з історією та сучасним станом вищої професійної освіти; перспективами розвитку сучасної науки і техніки; історією створення, структурою, підрозділами НТУ «ХПІ»; характеристикою спеціальностей і спеціалізацій кафедри ділової іноземної мови та перекладу.

Мета та цілі дисципліни

Мета дисципліни "Проблеми перекладу науково-технічної літератури (німецька мова)" полягає в розкритті теоретичної основи перекладацької праці, ознайомленні з основними компонентами фахової перекладацької майстерності для різних видів перекладу; знайомство з історією та досягненнями університету, факультету та випускової кафедри; інформування студентів про порядок організації навчального процесу в НТУ «ХПІ»;

ознайомлення з можливостями студентів НТУ «ХПІ» щодо реалізації власної освітньої та науково-дослідної діяльності;
надання інформації щодо можливості участі студентів у міжнародних проектах, організації побуту, відпочинку, участі у спортивних та культурно-масових заходах;
ознайомлення з основними нормативно-правовими документами, що регламентують навчальний процес НТУ «ХПІ»;
інформування про соціально-правовий захист студента;
забезпечення у студентів бази знань основних понять і термінів, що стосуються спеціальності та спеціалізації;
формування у студентів системних уявлень про зміст і умови майбутньої професійної діяльності;
ознайомлення з можливостями працевлаштування, головними вимогами потенційних роботодавців.

Формат занять

Лекційні заняття, консультації. Індивідуальне завдання. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8 – Здатність працювати в команді та автономно

ФК 1 – Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні..

Результати навчання

РН1. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

РН3. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних..

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредити ECTS): лекційні заняття - 16 год., практичні заняття – 16 год, самостійна робота – 58 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Заняття проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовуються методи симуляції комунікативного середовища цифрові інструменти інтерактивного навчання. Навчальні матеріали доступні студентам через OneNote Class Notebook, месенджери.

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичне заняття, вправи, контрольні роботи. За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекційних та практичних занять	Кількість годин
1. Вступ. Введення до вивчення дисципліни. Предмет дисципліни. Мета викладання дисципліни. Завдання дисципліни.	4
2. Вища професійна освіта в Україні та за кордоном 1. Історія та сучасний стан вищої професійної освіти. 2. Перспективи розвитку сучасної науки і техніки 3. НТУ «ХПІ»: історія створення, структура, підрозділи. 4. Характеристика спеціальностей і спеціалізацій кафедри.	4
3 Організація освітнього процесу в НТУ «ХПІ» 1. Нормативна база навчального процесу НТУ «ХПІ». 2. Рівні, ступені, стандарти та кваліфікації вищої освіти. 3. Структура курсу, навчальний план, освітня програма. 4. Інформація щодо наукової мобільності студентів, основних вимог стажування та навчання студентів за кордоном. 5. Порядок прийому, відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти..	4
4 Інформаційні та бібліотечні ресурси НТУ «ХПІ» Заняття 1 Бібліотеки у системі соціальних комунікацій 1. Бібліотеки міста Харкова та правила обслуговування за єдиною картою читача ВНЗ. 2. Структура НТБ НТУ «ХПІ», система обслуговування, правила користування. 3. Довідково-пошуковий апарат бібліотеки: - Основні типи інформаційно-пошукових задач та алгоритми їх розв'язання. - Алгоритм пошуку документів в алфавітному та систематичному каталогах. 4. Тематичний пошук та алгоритм його виконання. Пошук інформації за аналітичними запитамі.	4
5 Організація та проведення звітності в НТУ «ХПІ» 1. Порядок проведення іспитів та заліків. 2. Порядок ліквідації заборгованостей. 3. Положення про принципи формування підсумкової оцінки за 100-бальною шкалою з навчальних дисциплін. 4. Положення про рейтинг студентів, критерії та систему оцінювання знань та вмінь. Методичні рекомендації щодо роботи студентів під час навчання 1. Методика роботи студента на заняттях (ведення конспекту лекцій, виконання звітів із лабораторних робіт, конспектування першоджерел, опрацювання наукової літератури і т. і.). 2. Методи та форми самостійної роботи. 3. Виконання дипломного проекту (роботи), курсової роботи. 4. Методика написання та оформлення звіту про проходження практики.	4

5. Методика написання тез, наукових статей та підготовки до виступу на конференціях та інших науково-комунікативних заходах.

6 Основні питання зі спеціальності 4

1. Теоретичні основи, основні терміни та визначення в спеціальності.
2. Перспективні напрямки наукових досліджень зі спеціальності.
3. Впровадження нових технологій, направлених на зменшення матеріальних витрат, економію.
4. Приклади використання нанотехнологій.

7 Визначення і зміст поняття "переклад" 4

1. Переклад як вид людської діяльності
2. Переклад як процес людської діяльності
3. Переклад як результат творчості перекладача

8 Значення перекладу в сучасному житті. Зв'язок перекладу з 4

іншими сферами діяльності людини. . Основи професійної діяльності перекладача. Переклад і розвиток української мови. Переклад і націєтворення. Засвоєння багатств світової культури засобами української мови.

Загальна кількість годин 32

Лабораторні заняття

Лабораторні роботи у межах курсу не передбачені.

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання (реферату).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення

Кількість годин

Тема 1. Офіційні сайти НТУ «ХПИ» як джерело інформації: Сайт Події НТУ «ХПИ» Сайт Абітурієнт НТУ «ХПИ» Сайт факультету і кафедри. Методичні матеріали на сайті кафедри.. 3,6

Тема 2. 1. Етапи професійного становлення. 3,6
2. Місце інженерної діяльності в техносфері.
3. Сучасний стан вищої технічної освіти.
4. Перспективи розвитку сучасної науки і техніки.

Тема 3. Переклад. Потреба перекладу. Типи й види перекладу. 3,6

Тема 4. Функції перекладу. Перекладознавство і його галузі. 3,6

Тема 5. Зв'язок перекладознавства з іншими науковими дисциплінами. 3,6

Тема 6. Античність, середньовіччя, Відродження, бароко, класицизм, романтизм. Буквалістичний і «вільний» переклад. Принципи перекладання 3,6

Тема 7. Переклад і розвиток української мови. Переклад і націєтворення. Засвоєння багатств світової культури засобами української мови.. 3,6

Тема 8. Особливості перекладацької праці в різних історичних і суспільно-політичних умовах.	3,6
Тема 9. Функції перекладу в сучасному світі: 1. Комунікативна функція перекладу.	3,6
Тема 10. Функції перекладу в сучасному світі: Когнітивна (пізнавальна) функція перекладу.	3,6
Тема 11. Функції перекладу в сучасному світі: Креативна (творча) функція перекладу.	3,6
Тема 12. Історія перекладу в світі – короткий огляд .	3,6
Тема 13. Короткий огляд історії українського перекладу.	3,6
Тема 14. Особливості праці перекладача науково-технічної літератури.	3,6
Тема 15. . Основи перекладацької техніки	3,6
Тема 16. .Моделі перекладацької діяльності. Моделі перекладу.	3,6
Загальна кількість годин	58

Тематика індивідуальних завдань

Індивідуальне завдання (реферат) передбачає виконання індивідуального завдання, розкривати обрану тематику, демонструвати вміння аналізувати інформацію та оформлювати текстові документи відповідно до мети навчальної дисципліни. Кожен студент виконує свій варіант індивідуального завдання (реферат), який відрізняється від інших.

Обсяг індивідуального завдання (реферат) 20–25 сторінок основного тексту. Індивідуальне завдання (реферат) має бути оформлене відповідно до вимог СТЗВО-ХПІ-3.01-2025

(<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/metodotdel/dokumenty/standarty-ntu-hpi/>). Завдання виконується протягом навчальних тижнів і подається на перевірку до іспиту.

Неформальна освіта

Здобувач має можливість перезарахувати окремі теми або курс шляхом: проходження професійних курсів чи тренінгів, онлайн-освіти, професійних стажувань, у сфері, що відповідає навчальним цілям дисципліни.

Для зарахування необхідно надати: сертифікат (електронний або друкований) про проходження курсу/стажування, опис програми тренінгу із зазначенням змісту тем, обсягу та тривалості.

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Вступ до перекладознавства. (Сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача. Основи техніки перекладу). Навч. посібник. – (Вид. 2-ге, доповнене і перероблене). – К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. – 163 с.

Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с. (URL: <http://nk.in.ua/pdf/127.pdf>)

Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу : навч. посібник для студ. вищ. навч. заклад.; Черкас. держ. технолог. ун-т. –2-ге вид. Вінниця : Нова Книга, 2017. 459 с. (URL: <http://nk.in.ua/pdf/1027r.pdf>)

Онщенко Н.А. Конспект лекцій з порівняльної лексикології німецької та української мов: Навчально-методичний посібник. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 96 с. (URL: <http://foreign-languages.karazin.ua/departments/german-philology-and-translation/library-2>)

Ребрій О. В. Основи теорії редагування перекладів : конспект лекцій / О. В. Ребрій. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 88 с.. (URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/6049>)

Терехова С. І. Вступ до перекладознавства. / Навч. посібник. - К: КДЛУ, 2001

Додаткова література

Вступ до спеціальності

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

27.08.2025

Завідувач кафедри

Оксана ГОЛІКОВА

27.08.2025

Гарант ОП

Вікторія МИРОШНИЧЕНКО